

[Hastrup.]

skærpes, og at byggekrafterne koncentrerer om de områder af landet, hvor der er størst brug for at bygge nye boliger.

Byggereguleringens ophævelse må efter vor formening betragtes som definitiv. Skulle der opstå nye vanskeligheder — og det kan meget vel ske i en overgangsperiode — bør eller kan disse ikke afbødes ved helt eller delvis at genindføre reguleringen, thi i så fald vil det hele være omsonst. Arbejdskraftproblemer må løses gennem anvendelse af arbejdskraftbesparende tekniske hjælpemidler, som kan bidrage til at fastholde og fremme konkurrencen, og ikke ved restriktioner og reguleringer, som kun er egnet til at skabe nye vanskeligheder.

Forliget søger på forskellig måde at fremme opsparingen til boligformål. Frigivelsen af gruppebebyggelser og af parcel- og rækkehuse vil være af væsentlig betydning. Det er ofte konstateret, at opsparingen til og i enfamilieshuse er væsentlig større end i andre boligformer. Selvfinansieringen er højere, afdragene ligeså. Befolkningens vilje til frivilligt at begrænse forbruget på andre områder til fordel for en bolig er meget betydelig, hvis boligen er et selvejet enfamilieshus. Gruppebebyggelser af parcel- og rækkehuse giver den lettest tilgængelige adgang til sådanne enfamilieshuse. Hidtil har der i hovedstadsområdet været 2 års ventetid på igangsættelsestiladelser til sådant byggeri.

Det er min opfattelse, at den frigivelse, som nu er besluttet, i væsentlig grad vil bidrage til at højne boligstandard og lette nybyggeriets finansieringsvilkår gennem den større selvfinansiering. Aftalen om en hurtig gennemførelse af princippet om ejendomsret til enkelte lejligheder i etageejendomme vil virke i samme retning. Også dette vil bidrage til at øge opsparingen til boligformål.

Væsentligt er det også, at en betydelig del af det beløb, hvormed huslejen i de kommende år forhøjes i de ældre boliger, skal reserveres til boligformål. Halvdelen af forhøjelsen i de private udlejningsejendomme bindes i et særligt udlånsinstitut. Beløbene forrentes og afdrages til ejerne, men så længe de er bundet, vil de blive anvendt dels som lån til modernisering og

genopretning af ældre ejendomme, dels til opkøb af obligationer til støtte for nybyggeriets finansiering.

Det er værdifuldt, at også moderniseringen og genopretningen er blevet taget i betragtning, thi huslejestriktionerne har medført, at mange ejendomme er gået i forfald. Både ejere og lejere og samfundet som sådant vil være tjent med, at der nu åbnes mulighed for at redde og forny disse ejendomme og forsyne dem med tidssvarende udstyr som f. eks. nye køkkener og moderne praktiske hjælpemidler. I det almennyttige byggeri er moderniserings- og vedligeholdelsesproblemerne ikke slet så store, fordi der har været mulighed for regelmæssige lejeforhøjelser som følge af det omkostningsbestemte princip. Her vil 70 pct. af den gradvise forhøjelse blive reserveret til fordel for det nye byggeri.

Det er en forudsætning, at den landsbyggefond, der indgår som et vigtigt led i aftalen, med tiden skal overtage finansieringen af det almennyttige byggeri, således at det kan blive selvhjulpet og uafhængigt af statens bistand. I overgangsperioden indtil landsbyggefondens er blevet så stor, at den selv kan klare denne opgave, vil det almennyttige byggeri blive støttet af den aftalte rentesikringsordning, der også skal gælde det allerede opførte, kursramte almennyttige byggeri.

Forliget efterlader problemer vedrørende det private udlejningsbyggeri. Det er imidlertid ikke mit indtryk, at forligspartierne har den opfattelse, at udlejningsbyggeri alene skal være en opgave for de almennyttige selskaber. Der kan i den forbindelse være grund til at understrege, at rentesikringsordningen kun er midlertidig, at dens virkninger automatisk reduceres, hvis renten falder, hvad vi alle håber, og hvad aftalen i det mindste søger at bidrage til gennem de foranstaltninger til fremme af opsparingen til boligformål, som den i øvrigt vil være ensbetydende med, og at den forskelsbehandling mellem privat og almennyttigt byggeri, som rentesikringsordningen medfører, i nogen grad vil blive reduceret i kraft af boligsikringsordningen, som under et højt renteniveau vil få større betydning i det private end i det almennyttige byggeri.

Hensigten med byggeriets frigivelse, den øgede opsparing til boligformål, udlåns-